

Parnassia Groep

Specialist in geestelijke gezondheid

Parnassia Academie

Studiespecial Parnassia Academie

Herstelgericht werken en ervaringsdeskundigheid

De Studiespecial Herstelgericht werken en ervaringsdeskundigheid is een uitgave van de Parnassia Academie en de werkgroep Scholen voor Herstel voor alle medewerkers van de Parnassia Groep

Wil je informatie, artikelen of foto's uit deze gids overnemen, neem dan contact op met Renée Vegt, e-mail r.vegt@parnassiagroep.nl

Fotografie: Tessa Schoenmakers en Renée Vegt

Layout: Tessa Schoenmakers

Drukwerk: Printstudio

Op de foto: cursisten van de Basiscursus Ervaringsdeskundigheid Parnassia Groep, 10 juni 2014

Den Haag, juni 2014

www.parnassia-academie.nl

De Parnassia Academie is onderdeel van de Parnassia Groep

Werkgroep Scholen voor Herstel

- Arjan van den Berg, coördinator ervaringsdeskundigen Parnassia, ervaringsdeskundige afd. PKCAP
- Tjarko Gramsma, ervaringsdeskundige, SPV/IRB-expert Brijder verslavingszorg Hoorn
- Olivia M.G. van de Lustgraaf, projectleider OOKK (openheid over kwetsbaarheid en kracht) bij de Parnassia Groep, ambassadeur en coach Samen Sterk tegen Stigma
- Frank Marijnen, expert ervaringskennis herstel
- Addy Venderbos, ervaringsdeskundige herstelcoach Lucertis (F)ACT-jeugd, lid Herstel Ondersteunend Team Bavo Europoort (HOT), trainer ervaringsdeskundigheid Parnassia Academie
- Ab Westendorp, ervaringsdeskundige SPH afd. Triple-ex Palier
- Saskia den Hartog, projectleider, coördinator e-learning Bedrijfsscholing Parnassia Academie
- Rob Koning, voorzitter werkgroep Scholen voor Herstel, decaan Parnassia Academie
- Arjen Verhard, ambtelijk secretaris werkgroep, programmamanager Bedrijfsscholing Parnassia Academie

Jij maakt het verschil

Leven met een psychische ziekte kan heel eenzaam zijn. Je hele leven staat op zijn kop. Dat is niet zomaar 'over'. Je hebt tijd nodig om te herstellen. Om ervaringen een plek te geven en te erkennen wanneer je kwetsbaar bent. Leren omgaan met de – onuitgesproken – reacties van de mensen om je heen: jij hebt in de psychiatrie gezeten... Het helpt als je met iemand kan praten van wie je weet: jij begrijpt hoe ik me voel.

Of het belangrijk is dat we herstelgericht werken en ervaringsdeskundigheid inzetten? Als we dat onze patiënten vragen, is dit denk ik hun antwoord:

'Beste zorgprofessional, jij bent belangrijk voor me, je biedt goede psychiatrische zorg. Dat is onderdeel van mijn herstel. Maar ik heb je ook nodig bij het herstel van de gewone dagelijkse dingen, mijn werk, familiebanden en relaties.

– En beste ervaringsdeskundige: jij bent belangrijk voor me. Het helpt om met je te praten omdat jij weet hoe het voelt. Jij hebt ook geworsteld en hebt oplossingen gevonden waar ik iets mee kan.'

Herstelgericht werken en ervaringsdeskundigheid inzetten: dat is uitgaan van mogelijkheden en talenten, de regie bij de patiënt leggen. Maar ook de ruimte krijgen om op je eigen professionele kennis te vertrouwen.

De vraag van de patiënt bepaalt het doel van onze zorg. Dat vraagt van ons dat we goed naar patiënten luisteren en anders werken. Scholing kan je daarbij helpen. De werkgroep 'Scholen voor herstel', met ervaringsdeskundigen en collega's van de Parnassia Academie, heeft een compleet scholingsaanbod ontwikkeld rond herstel en ervaringsdeskundigheid. Alle informatie hierover vind je in deze studiespecial. Doe er je voordeel mee. Want voor onze patiënten maken jullie het verschil, niet alleen in hun behandeling, maar in hun leven.

Edsel Kwidama

Raad van Bestuur Parnassia Groep

Samen voor herstel

Herstelgerichte zorg staat centraal in onze groepsvisie en ons bedrijfsplan 2014-2016. Met het programma 'Samen voor Herstel' willen we herstel- ondersteunende zorg de komende jaren verder ontwikkelen en doorvoeren. En bijdragen aan het tegengaan van het stigma dat nog altijd rust op het hebben van psychische problemen.

SPEERPUNT 1

Patiënten
bevelen ons van
harte aan

Scholen voor herstel

In deze studiespecial vind je het complete scholingsaanbod rond herstel en ervaringsdeskundigheid dat de Parnassia Academie en de werkgroep Scholen voor Herstel hebben ontwikkeld voor alle medewerkers van de Parnassia Groep. We hebben ook een selectie gemaakt van kwalitatief goed aanbod van externe partijen, dat aansluit op de manier waarop de Parnassia Groep herstel en ervaringsdeskundigheid wil inzetten.

Addy Venderbos, ervaringsdeskundige herstelcoach en trainer ervaringsdeskundigheid Parnassia Academie – “Goede zorg is meer uitgaan van onze mogelijkheden als mens en minder van de kwetsbaarheid vanuit een medisch wetenschappelijke definitie. We moeten allemaal uitzoeken wat dat voor onszelf en ons werk betekent. Het scholingsaanbod in deze studiespecial helpt je daarbij doordat we de kennis en ervaring die al is opgedaan, met je delen.”

Kies je cursus:

1. Ik wil meer weten over herstel

- Herstelondersteunend werken (e-learning)
- Herstelbenadering vanuit cliëntperspectief (e-learning)
- Herstelgerichte zorg bij de Parnassia Groep (e-learning)
- 'De verloren jaren' (film)
- Vakliteratuur over herstel en ervaringsdeskundigheid

Pagina 6

2. Ik wil met mijn team of afdeling aan de slag met herstel

- Workshops over herstelondersteunende zorg en ervaringsdeskundigheid
- Appreciative Inquiry (e-learning)
- Appreciative Inquiry (cursus)
- Doelgericht rapporteren – Verpleegkundige Adviesraad (VAR)

Pagina 8

3. Ik heb nog geen ervaring als ervaringsdeskundige en wil hier een cursus voor volgen

- Basiscursus Ervaringsdeskundigheid Parnassia Groep
- Herstellen doe je zelf!
- TOED Amsterdam – Hogeschool van Amsterdam
- Howie the Harp™ – opleidingscentrum tot ervaringsdeskundige, Rotterdam

Pagina 10

4. Ik wil een MBO/HBO opleiding ervaringsdeskundigheid gaan volgen

- Beroepsopleiding Maatschappelijke zorg voor ervaringsdeskundigen (BGE) – Zadkine, Rotterdam
- SPH, met minor Psychiatrie en verslaving – Hogeschool Windesheim Zwolle
- Ervaringsdeskundige in de Zorg (Associate degree) – Hanzehogeschool Groningen
- Stages in het kader van een beroepsopleiding

Pagina 13

5. Ik ben (gediplomeerd) ervaringsdeskundige en zoek verdieping op HBO-niveau

- Leergang Ervaringsdeskundigheid – GITP, Amsterdam

Pagina 16

6. Ik wil onderzoek laten verrichten naar thema's rond herstel en ervaringsdeskundigheid

Pagina 18

7. Ik werk als ervaringsdeskundige in een team en wil met collega's ervaringen uitwisselen

- Intervisie voor ervaringsdeskundigen/ervaringswerkers
- Website ambulantisering
- Ervaringsplein.nl
- Samen Sterk tegen Stigma

Pagina 20

8. Ik ben medewerker of afdelingshoofd en wil scholing op het gebied van rehabilitatie

- Leergang IRB: Experttraining – Stichting Rehabilitatie '92
- Leergang IRB: Vlugge Variant rehabilitatie – Stichting Rehabilitatie '92

Pagina 22

Hoe werkt het?

Heb je loopbaanvragen rond herstel en ervaringsdeskundigheid en/of wil je een opleiding, training of cursus volgen, overleg dan met je leidinggevende of met de coördinator ervaringsdeskundigen van je zorgbedrijf.

De e-learning modules op de e-academie (<http://elearning.pbacademie.nl/>) kun je zonder kosten in je eigen tijd volgen. Wil je een e-learning module in werktijd volgen, overleg dit dan met je leidinggevende.

Introductie Herstelgericht werken en ervaringsdeskundigheid

Wat is herstel precies? Wanneer werk je herstelgericht? Wat is de bijdrage van een ervaringsdeskundige aan het herstelproces van een patiënt? Hieronder een overzicht van e-learning modules, een film en literatuur die je snel wegwijs maken in de begrippen en praktijk van herstel en ervaringsdeskundigheid.

Herstelondersteunend werken (e-learning module)

Voor wie: alle medewerkers van de Parnassia Groep

Duur: max. 3 uur

Kosten: gratis

Aan de hand van verschillende casussen kijk je of zorgverleners herstelondersteunend werken en probeer je zelf ook reacties te geven die in lijn zijn met deze visie. In de module komt naar voren dat het herstelproces een uniek, individueel dynamisch proces is. De zorgverlener heeft bij herstelgerichte zorg immers een faciliterende rol in het herstelproces van de patiënt.

Volg de module op de e-academie –

<http://elearning.pbacademie.nl>

Herstelbenadering vanuit cliëntperspectief (e-learning module)

Voor wie: alle medewerkers van de Parnassia Groep

Duur: max. 2 uur

Kosten: gratis

In deze module maak je kennis met verschillende vormen van herstelgerichte benadering en zorg vanuit cliëntperspectief. Dit doe je aan de hand van theorie, casussen en filmpjes. In de module komen de klinische benadering, rehabilitatiebenadering en de herstelbenadering vanuit de cliëntbeweging aan bod. Het belangrijkste doel van de module is dat de zorgverlener weet dat de regie tijdens het herstelproces bij de cliënt hoort te liggen. Volg de module op de e-academie –

<http://elearning.pbacademie.nl>

Herstelgerichte zorg bij de Parnassia Groep (e-learning module)

Vanaf najaar 2014 kun je ook een e-learning module volgen over de manier waarop de Parnassia Groep herstelgerichte zorg concreet gaat vormgeven.

'De verloren jaren' (film)

Voor wie: alle medewerkers van de Parnassia Groep

Duur: 65 minuten

Kosten: gratis

'Bart' studeert aan de filmacademie als het noodlot toeslaat: een psychose. De student weigert hulp te zoeken en taktelt steeds verder af. Bart wordt gespeeld door Wouter de Jong, bekend van zijn rol als Milan Verhagen in Goede Tijden, Slechte Tijden. Andere acteurs zijn onder anderen Frederik de Groot, Timo Ottevanger, Elisa van Riessen en Sijtze van der Meer.

Het scenario van de dramafilm is gebaseerd op de ervaringen van Bas Labruyère. De 35-jarige regisseur heeft de ziekte schizofrenie en heeft zelf te kampen gehad met psychosen. Pas na drie jaar liet hij zich opnemen in een psychiatrische kliniek. Na zijn herstel schreef hij een brief om zijn ervaringen met zijn familie en vrienden te delen. Gestimuleerd door zijn behandelaar, Wim Veling, besloot hij de brief te verfilmen. Bekijk de film op de e-academie – <http://elearning.pbacademie.nl>

Vakliteratuur over herstel en ervaringsdeskundigheid

Over herstelondersteunende zorg en ervaringsdeskundigheid verschijnt regelmatig nieuwe literatuur. De bibliotheek helpt je om die te vinden.

- Via de bibliotheek heb je toegang tot internationale en landelijke literatuuurdatabanken. Laat ons je helpen met zoeken naar literatuur – desnoods nemen we het je uit handen. Als er over het onderwerp van je interesse is geschreven, dan kunnen we een lijst leveren met artikel- en/of boekgegevens.
- Een afspraak om je in een uurtje wegwijs te maken in literatuuurdatabanken kan natuurlijk ook – ook op je eigen werkplek. Desgevraagd verzorgen we ook workshops voor behandelaars, opleidingen of onderzoekers.
- Al duizenden collega's krijgen van ons attenderingen van wat er verschijnt aan vakpublicaties. Er verschijnen bijvoorbeeld regelmatig documenten over ziekte-ervaringen en hoe hiermee om te gaan.

Kortom: de bibliotheek is er voor jou om kennis te delen over herstelondersteunende zorg en ervaringsdeskundigheid.

Stuur een e-mail met je vraag naar

bibliotheek@parnassiagroep.nl of bel 088 - 35 70370

De bibliotheek op intranet:

<http://intranet.academie.parnassiabavogroep.nl/vakliteratuur>

Ab Westendorp, ervaringsdeskundige SPH afd. Triple-ex Palier –
 “Herstellen kun je zelf, herstel(ondersteunende) zorg kunnen we ook zelf. Kijk wat jouw team nodig heeft...”

Voor teams en afdelingen

Wil je als team of afdeling met het onderwerp herstelgerichte zorg aan de slag? Het onderstaande scholingsaanbod zorgt dat je goed voorbereid kunt starten.

Workshops

Op aanvraag organiseert de Parnassia Academie workshops rond de thema's herstelondersteunende zorg en ervaringsdeskundigheid. Ze kunnen worden georganiseerd voor management, teams en cliëntenraden.

Kosten: gratis voor teams van de Parnassia Groep
Meer informatie en aanvragen: stuur een e-mail naar bedrijfscholinghaaglanden@parnassiagroep.nl

Kijk eerst met je team naar de film De verloren jaren als voorbereiding op een workshop. Ook de e-learningmodules 'Herstelondersteunend werken' en 'Herstelbenadering vanuit cliëntperspectief' kunnen je helpen om de workshop voor te bereiden. Bekijk de film op de e-academie – <http://elearning.pbacademie.nl>

Appreciative Inquiry (e-learning module)

Voor wie: alle GGZ medewerkers, MBO/HBO niveau, in de uitvoerende zorg, maar ook voor andere disciplines in de uitvoerende zorg

Duur: max. 3 uur

Kosten: gratis

Deze e-module is prima geschikt als voorbereiding op de workshop Appreciative Inquiry. De module legt uit wat AI is en hoe je het kunt toepassen. Je kunt de methode voor allerlei thema's rond organisatieveranderingen toepassen.

Bijvoorbeeld: Wat is de beste methode om als team succesvol te zijn? Moet je dan veel aandacht geven aan de zaken die fout gaan? Of juist aan de dingen die goed gaan? Appreciative Inquiry kiest voor dat laatste. Deze methode van waarderend onderzoeken draait om denken in mogelijkheden en positiviteit. En daar kan iedereen na het volgen van de e-learning module mee aan de slag! Volg de module op de e-academie – <http://elearning.pbacademie.nl>

Appreciative Inquiry (cursus)

Voor wie: teams van de Parnassia Groep
Duur: een tot vier dagdelen, afhankelijk van de vraag
Kosten: gratis

De richting waarin een team of afdeling zich ontwikkelt wordt bepaald door de vragen die je met elkaar stelt. Een team dat zich afvraagt: 'Waarom moeten we herstelgericht gaan werken? En wat doen we daaraan?' ontdekt andere dingen dan een team dat kijkt naar: 'Wanneer werken we al herstelgericht? En hoe krijgen we daar meer van?' Er ontstaat ook een heel andere energie tijdens het gesprek. Het stellen van krachtige vragen die energie geven en verandering in gang zetten raakt de kern van Appreciative Inquiry (AI) als veranderperspectief. Deze cursus geeft de deelnemers handvatten voor organisatieverandering waarbij je samen onderzoekt wat er wel werkt in plaats van wat er mis gaat. Na afloop van de cursus kun je AI in de praktijk brengen.

Meer informatie en aanvragen: stuur een e-mail naar bedrijfsscholinghaaglanden@parnassiagroep.nl

Bekijk ter voorbereiding eerst de film De verloren jaren en/of volg de e-learning module Appreciative Inquiry op de e-academie – <http://elearning.pbacademie.nl>

Doelgericht rapporteren (Verpleegkundige Adviesraad – VAR)

Training 1. Implementatie doelgericht rapporteren binnen klinische settingen voor aandachtsfunctionarissen

Voor wie: aandachtsfunctionarissen die de implementatie van de module 'Herstelplan' in het EPD ondersteunen in de teams

Duur: de training bestaat uit drie delen:

1. De implementatie van het herstelplan (plm. 3 uur)
2. Doelgericht rapporteren (2 uur)
3. Intervisie (1,5 uur, eens per 6 weken)

Kosten: gratis

Nadat je de training hebt gevolgd kun je je team ondersteunen bij het werken met herstelplannen. Je kunt doelen stellen volgens de SMART-methodiek en je team hierbij ondersteunen. Je kunt doelgericht rapporteren vanuit de SOAP-methode en je team hierbij ondersteunen. Je kunt samen met de Verpleegkundige Adviesraad (VAR) werken aan de borging van het werken met herstelplannen in je werkomgeving. Meer informatie en inschrijven: stuur een e-mail naar bedrijfsscholinghaaglanden@parnassiagroep.nl

Najaar 2014 – Training 2. Doelgericht rapporteren

Voor wie: alle verzorgenden, verpleegkundigen en begeleiders of V&V die werken in klinieken en dagelijks doelgericht rapporteren. Ook ambulante medewerkers mogen de training volgen

Duur: 3 uur

Na het volgen van de training ben je beter in staat om vanuit de context van het herstelproces van de patiënt, samen met de patiënt SMART-doelen te stellen. Verder kun je met meer effectiviteit inhoudelijke rapportages schrijven volgens de SOAP.

Scholing voor startende ervaringsdeskundigen

Ben je (ex-)patiënt en wil je je eigen ervaringen gaan inzetten? Deze scholingstrajecten geven je een stevige basis. Er gelden geen eisen op het gebied van vooropleiding en eerdere werkervaring.

Basiscursus Ervaringsdeskundigheid Parnassia Groep

- Voor wie:** ervaringsdeskundige medewerkers van de Parnassia Groep en (ex-)patiënten ggz en verslavingszorg
- Duur:** 12 bijeenkomsten van 3 uur, plus 6 dagen stage
- Kosten:** gratis voor cursisten en ex-patiënten van de Parnassia Groep; € 510 voor externe cursisten; € 425 voor stagiaires

Mensen die met de psychiatrie of verslavingszorg te maken hebben gehad, staan meestal voor de opgave hun leven weer vorm en inhoud te geven. Het herstel verloopt voor iedereen anders. In deze basiscursus leer je je eigen ervaringskennis gebruiken om anderen te ondersteunen. Denk hierbij aan individuele advisering, het geven van voorlichting of trainingen, het deelnemen aan een cliëntenraad of vrijwilligerswerk. De training vindt plaats onder leiding van ervaringsdeskundigen. In de lessen staat 'het eigen verhaal' centraal en wissel je onderling je ervaringen uit. Uiteraard is het de bedoeling dat je deze ervaring vertaalt naar 'werksituaties'. Tijdens de vaardigheidlessen oefen je hiermee. Een stage van zes dagen is onderdeel van de cursus. Tijdens de stage ga je oefenen met het inzetten van je ervaringskennis.

Aanmelden: via je leidinggevende of de coördinator ervaringsdeskundigen van je zorgbedrijf.

Zij kunnen een e-mail sturen naar

bedrijfsscholinghaaglanden@parnassiagroep.nl

Herstellen doe je zelf!

- Voor wie:** mensen met een psychische of psychiatrische beperking, die eraan toe zijn om aan hun eigen herstel te gaan werken en daarvoor eigen verantwoordelijkheid te nemen

Duur: 12 bijeenkomsten van 2 uur
Herstellen doe je Zelf is erop gericht het herstel van mensen met een psychische of psychiatrische beperking te bevorderen. Je ontdekt je eigen kracht en mogelijkheden. Van daaruit ga je werken aan je herstel, op je eigen manier en in je eigen tempo.

De cursus bestaat uit twaalf bijeenkomsten van twee uur, waarin je met vijf tot acht medecursisten in een veilige omgeving informatie krijgt en oefent met thema's als doelen stellen en sociale steun krijgen. De cursusleiders zijn getrainde ervaringsdeskundigen.

Meer informatie: neem contact op met Anja Gouwerok, begeleider bij Bavo Europoort, M 06 – 12 59 76 06

Addy Venderbos, ervaringsdeskundige herstelcoach en trainer ervaringsdeskundigheid – “Dankzij training en opleiding voor herstel lukt het mij om mijn ervaringskennis op een professionele manier in te zetten ten behoeve van verbetering van onze zorg”

TOED Amsterdam – Hogeschool van Amsterdam

- Voor wie:** (ex-)patiënten van de ggz die zich op professionele wijze willen inzetten voor anderen binnen de geestelijke gezondheidszorg. Een vooropleiding is niet nodig. Het gaat om ervaring en levenswijsheid
- Duur:** 15 bijeenkomsten van een dag
- Kosten:** € 1.470, inclusief lesmateriaal. Mogelijk kom je in aanmerking voor financiering van de opleiding via cliëntenorganisaties of je uitkerende instantie. Meer informatie hierover bij het IGPB, T 020 – 620 4741

TOED staat voor Traject Opleiding Ervarings Deskundigheid.

Doel van de opleiding is de ervaringsdeskundigheid te bevorderen van mensen met psychiatrische aandoeningen of verslavingsproblemen of ervaringen met dak- en thuisloosheid.

Meer informatie: <http://www.igpb.nl/trainingen/toed>

In Amsterdam wordt de TOED aangeboden in samenwerking met Sociaal Pedagogische Hulpverlening van de Hogeschool van Amsterdam

Howie the Harp™ – opleidingscentrum tot ervaringsdeskundige, Rotterdam

- Voor wie:** mensen met ervaring als patiënt in de zorg
- Duur:** een jaar. Het eerste half jaar ga je 4,5 dag per week naar school in Rotterdam. Daarna loop je 6 maanden stage, met begeleiding van een coach
- Kosten:** € 5.500. Mogelijk kun je financiële ondersteuning krijgen bij het betalen van de opleiding. De medewerkers van Howie the Harp kunnen daarover met je meedenken en je adviseren

Het doel van de opleiding Howie de Harp is om mensen met ervaring als cliënt in de zorg op te leiden tot ervaringsdeskundige in de ggz/verslavingszorg. De opleiding bevordert het meedoen van mensen met een psychiatrische aandoening in de maatschappij en vergroot hun perspectief op de arbeidsmarkt. Howie the Harp is een opleidingstraject dat in de Verenigde Staten al jaren zijn meerwaarde heeft bewezen. De medewerkers en cursisten hebben persoonlijke ervaring in de psychiatrie. Je herstelproces maakt deel uit van het totale leerproces. Je ervaringen zet je om naar ervaringskennis. In een jaar word je opgeleid tot professioneel ervaringswerker. Meer informatie: ga naar www.howietheharp.nl of bel 010 – 8700740

Let op: De meeste scholingstrajecten worden afgesloten met een certificaat. Deze certificaten zijn niet wettelijk erkend en bieden geen garantie op vrijstellingen bij een vervolgopleiding en geen baangarantie.

Beroepsopleidingen (MBO en HBO)

Met een van de volgende beroepsopleidingen word je zorgprofessional met een 'plus'.
Er zijn opleidingen op MBO en HBO-niveau, die je afsluit met een wettelijk erkend diploma.

Beroepsopleiding Maatschappelijke zorg voor ervaringsdeskundigen (BGE) – Zadkine, school voor middelbaar beroepsonderwijs, Rotterdam

Niveau: MBO

Voor wie: je kunt met de opleiding starten als je:

- Beschikt over een vmbo-diploma theoretische, kaderberoepsgerichte of gemengde leerweg, of een mavodiploma of een overgangsbewijs van 3 naar 4 havo of vwo
- Eigen ervaring hebt als cliënt bij een instelling in de geestelijke gezondheidszorg
- Een stageplaats en/of betaald werk hebt in de geestelijke gezondheidszorg
- Minimaal 21 jaar bent

Kosten: € 4.500 voor het volledige, tweejarige traject, inclusief boeken, readers et cetera

Als begeleider geestelijke gezondheidszorg werk je in de geestelijke gezondheidszorg. Daar begeleid je mensen met langdurige en ernstige psychische problemen.

De beroepsopleiding Begeleider geestelijke gezondheidszorg met ervaringsdeskundigheid (BGE) is gericht op (aspirant-) studenten die zelf ervaring hebben als patiënt in de geestelijke gezondheidszorg. In combinatie met deze beroepsopleiding ontwikkel je je tot ervaringsdeskundige.

Als geen ander kun jij je inleven in de problematiek van de patiënt. Je stelt nieuwe doelen op en laat hierbij de regie aan de patiënt. Begeleiden, samenwerken in een team en contacten onderhouden met familie en andere hulpverleners is voor jou vanzelfsprekend. Je kunt werken bij instellingen voor beschermd wonen, dagactiviteitencentra, rehabilitatiecentra, in de verslavingszorg en maatschappelijke opvang.

Meer informatie: stuur een e-mail naar Janneke Zoutendijk, j.e.zoutendijk@zadkine.nl of kijk op www.zadkine.nl (zoek op Maatschappelijke zorg voor ervaringsdeskundigen)

SPH, met minor Psychiatrie en Verslaving – Hogeschool Windesheim Zwolle

Niveau: HBO

Voor wie: ex-patiënten van de ggz en/of verslavingszorg met een vwo- of havodiploma of een mbo-diploma (niveau 4).
Personen van 21 jaar en ouder, die niet voldoen aan de juiste vooropleidings-eisen, kunnen deelnemen aan een toelatingsassessment

Kosten: collegegeld en bijkomende kosten.
Kijk op www.windesheim.nl voor meer informatie

Sinds augustus 2011 erkent de opleiding SPH van Windesheim ervaringskennis officieel als waardevolle bron van kennis, gelijkwaardig aan wetenschappelijke kennis en de praktijk-kennis van professionals. Om deze reden is ervaringskennis nu een geïntegreerd onderdeel van de opleiding SPH. Studenten met ervaringskennis krijgen de mogelijkheid om opgeleid te worden tot ervaringsdeskundige SPH'er. Het onderdeel 'Psychiatrie en Verslaving' is een minor binnen de reguliere SPH-opleiding in plaats van een aparte opleiding tot ervaringsdeskundige.

Meer informatie: ga naar www.windesheim.nl (zoek op sociaal-pedagogische hulpverlening) of bel naar: 0900-8899

Ervaringsdeskundige in de Zorg (Associate degree) – Academie voor Sociale Studies, Hanzehogeschool Groningen

Niveau: HBO

Duur: twee jaar

Voor wie: ex-patiënten van de ggz en/of verslavingszorg met een vwo- of havodiploma of een mbo-diploma (niveau 4). Personen van 21 jaar en ouder, die niet voldoen aan de juiste vooropleidings-eisen, kunnen deelnemen aan een toelatingsassessment.

Kosten: collegegeld en bijkomende kosten.
Kijk voor meer informatie op www.hanze.nl

Een Associate degree is een nieuw type hbo waarmee je in twee jaar tijd een wettelijk erkend diploma kunt behalen. Dat biedt extra kansen op de arbeidsmarkt. Na afronding kun je direct of na een aantal jaren doorstuderen voor de volledige bachelor-opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening van de Academie voor Sociale Studies. Je stroomt dan zonder studievertraging in in het derde jaar van deze opleiding. Je volgt de Associate degree in deeltijd. Naast een vaste dag in de week waarop je werkt aan opdrachten, colleges volgt en vaardigheden traint, moet je minimaal 16 uur (betaald of onbetaald) werken in het werkveld. Deze leerwerksituatie is onderdeel van het studieprogramma. Veel van wat in de programma's op school aan de orde komt wordt hier toegepast en geoefend. Door de hele studie heen is er veel aandacht voor de begeleiding bij de studieloopbaan, voor het ondersteunen van het leren en werken in een schoolse omgeving. Meer informatie: ga naar www.hanze.nl of bel naar: 050 - 595 3366

Stagiaires met ervaringsdeskundigheid

Als ervaringsdeskundige weet jij wat patiënten doormaken. Je weet hoe het is om behandeld te worden en wat voor invloed het heeft als je problemen hebt. Zelf heb je alles weer onder controle en ben je klaar om jouw ervaringen te delen met patiënten in soortgelijke situaties.

Als stagiair(e) ervaringsdeskundige kun je binnen de Parnassia Groep terecht op verschillende afdelingen. Afhankelijk van jouw ervaringen wordt er gekeken bij welke afdeling je het beste past. Op deze afdelingen help jij de patiënten door het delen van jouw eigen ervaringen. Je helpt door te ondersteunen. Eigen input en ideeën worden altijd gewaardeerd. Samenwerken met andere disciplines is een belangrijk onderdeel van je stage. Je werkt altijd in een multidisciplinair team. Neem voor meer informatie contact op met het Stagebureau, T 088 - 35 70337, E stagebureau@parnassiagroep.nl

Rob Koning, voorzitter werkgroep Scholen voor Herstel –
 “Wanneer we tevreden zijn? Als patiënten gelukkig zijn. Maar ook als hun familieleden en vrienden ons aanwijzen als organisatie waar je met je problemen terecht kunt. Dan weet je als organisatie dat je goed op weg bent”.

Je ervaringskennis verdiepen (HBO-niveau)

Voor als je meer inzicht wilt in jouw unieke combinatie van levenservaring, ervaring als patiënt, praktijkervaring, professionele inzichten en theoretische kennis. Wat heb jij anderen te bieden?

Leergang Ervaringsdeskundigheid– GITP, Amsterdam

- Niveau:** post-HBO
- Voor wie:** je kunt deze leergang volgen als je minimaal in het bezit bent van een HBO-diploma, bijvoorbeeld HBO-V, SPV of psychologie
- Duur:** 10 bijeenkomsten van 3,5 uur in een periode van 9 maanden, op de woensdagochtend van 9.30-13.00 en 10 supervisiebijeenkomsten van 2 uur aansluitend in de middag of op een ander tijdstip
- Kosten:** € 3.350

In dit opleidingstraject doe je onderzoek naar je eigen ervaringen met belangrijke en ingrijpende levensgebeurtenissen en existentiële thema's. Ervaringen die je identiteit en zelfbeeld hebben gekleurd en beïnvloed. In een leergroep onderzoek, verdiep en ontwikkel je eigen ervaringskennis met als doel deze professioneel te kunnen benutten. Het is belangrijk om deze ervaringskennis te verbinden met je professionele kennis en vakkundig in te zetten in je werk. De focus is gericht op het van binnenuit leren. Deelnemers aan de leergang hebben al een behoorlijke bagage aan levens- en beroepservaring. Deze ervaring wordt verder verfijnd en genuanceerd. De deelnemers leren om datgene wat zij vaak al intuïtief doen expliciet te maken, te onderbouwen en te verdiepen.

Meer informatie: ga naar www.GITP.nl of stuur een e-mail naar pao@gitp.nl

Arjan van den Berg, ervaringsdeskundige KCAP (Parnassia) –
“Een behandeling wordt veelomvattender en effectiever wanneer er aandacht is voor iemands maatschappelijke leven, woonsituatie en relaties”.

Onderzoek rond Herstelgericht werken en
ervaringsdeskundigheid

De afdeling Wetenschappelijk Onderzoek (WO) van de Parnassia Academie ondersteunt zorgbedrijven, afdelingen en medewerkers van de Parnassia Groep bij het doen van onderzoek door middel van advies, coördinatie en begeleiding/ coaching.

Ons aanbod op het gebied van herstelondersteunende zorg bestaat uit:

- Monitoring van implementatieprojecten, bijvoorbeeld met behulp van de ROPI (Recovery Oriented Practices Index). De ROPI is een instrument waarmee een indicatie kan worden verkregen van de mate van herstelondersteunende zorg. Medewerkers van WO zijn getraind in het afnemen van de ROPI.
  - Een startmeting aan het begin van een implementatieproject maakt duidelijk op welke gebieden verbeteringen nodig zijn om herstel van patiënten zo optimaal mogelijk te ondersteunen.
  - Door de ROPI op verschillende momenten tijdens de implementatie van herstelondersteunende zorg af te nemen bij een afdeling kan worden gevolgd in hoeverre herstel en herstelondersteunende zorg centraal staan in de behandeling, begeleiding en bejegening, en welke vorderingen daarin gemaakt worden.
  - Het betreft met name een procesmeting. Voor een volledig beeld is het van belang om apart van de ROPI patiënten te bevragen en op gezette tijden een patiëntmeting te verrichten. Ook hierin kan WO ondersteunen.
  - Ondersteuning van projectleiders zorgvernieuwing, onder andere door het helpen formuleren / aanscherpen van meetbare doelen en prestatie-indicatoren, en het meedenken over uitvoering en evaluatie van een pilot.
- Advies over en uitvoering van fidelity-metingen (modelgetrouw werken) van verschillende methodieken, bijvoorbeeld een proefvisitatie bij (F)ACT-teams voor CCAF certificering.
  - Advies en begeleiding bij het opzetten / uitvoeren van overig praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek op het gebied van herstelgerichte zorg, bijvoorbeeld het vergelijken van (kosten-)effectiviteit van verschillende herstelgerichte behandelingen.
  - Opzetten van een Databank Good Practices (in samenwerking met de Bibliotheek): overzicht van bestaande methodieken en bijbehorende handleidingen en publicaties.
  - Literatuuronderzoek op maat (in samenwerking met de Bibliotheek).

Neem voor meer informatie contact op met de afdeling Wetenschappelijk Onderzoek, T 088 – 35 70226, E wetenschappelijkonderzoek@parnassiagroep.nl

Uitwisselen van ervaringen en leren van elkaar

Het is een krachtige manier van leren: online of in een groep bij elkaar komen, je verhalen uitwisselen en elkaar helpen met tips waarvan je de waarde persoonlijk hebt ervaren.

Intervisie voor ervaringsdeskundigen/ ervaringswerkers

- Voor wie:** ervaringsdeskundigen/ervaringswerkers.
Je kunt je individueel of met een groep aanmelden
- Duur:** afhankelijk van de vraag
- Kosten:** gratis

Intervisie is een zelfhulpmethode waarmee je als ervaringsdeskundige collega's elkaar helpt om je ervaringskennis binnen een team beter in te zetten. Dit gebeurt in een intervisiegroep. De leden van de groep komen op vrijwillige en gelijkwaardige basis regelmatig samen. Soms worden ze begeleid door een trainer, maar meestal is er geen leiding. De deelnemers behandelen problemen die zich op de werkvloer voordoen. Bijvoorbeeld: hoe ga ik om met vooroordelen of verwachtingen rond ervaringsdeskundigen binnen mijn team? Meer informatie en aanvragen: stuur een e-mail naar bedrijfscholinghaaglanden@parnassiagroep.nl

Website ambulantisering

Mensen zorg en behandeling bieden in hun eigen omgeving, dichtbij huis: dat is ons doel. Zodat zij binnen hun eigen netwerk hun kracht weer kunnen hervinden. De ggz verandert ingrijpend. Het aantal bedden bouwen we fors af. Patiënten die voorheen klinisch werden behandeld worden nu (sneller) aan de ambulante zorg overgedragen. Vanuit de overtuiging: herstellen gaat het best als je dit in je eigen omgeving, met behulp van je eigen netwerk, doet. Om dit allemaal te realiseren, moeten we als collega's onderling beter dan ooit gaan samenwerken. De website ambulantisering wil daaraan een bijdrage leveren. Deel hier met collega's je ervaringen, kennis, vragen en nieuws op het gebied van herstel/IMR en andere zorgthema's. Website ambulantisering – <https://ambulantisering.parnassiagroep.nl>

www.ervaringsplein.nl

Ervaringsplein is een website waarop cliënten, ervaringsdeskundigen, behandelaars en wetenschappers kennis en ervaringen delen om elkaar te versterken in de ggz. Je wilt iets delen over wat je geleerd hebt tijdens een cursus, of meemaakt in de praktijk. Je bent nieuwsgierig waar je collega's en/of medecliënten op andere locaties tegenaan lopen. Je hebt goede tips, of een uitgesproken mening. Meld je dan aan op het ervaringsplein. Samen kunnen we iets moois maken van ervaringsplein.nl en elkaar versterken in herstelgerichte zorg! Meer informatie: www.ervaringsplein.nl

Samen Sterk tegen Stigma

Samen Sterk tegen Stigma wil het taboe op psychische stoornissen doorbreken met als doel discriminatie van mensen met een psychische kwetsbaarheid uit te bannen. Mensen met een psychische stoornis moeten volwaardig mee kunnen doen in de maatschappij. Zij kunnen werken, meedoen in het verenigingsleven en een sociaal netwerk onderhouden. Daarvoor is het nodig dat de omgeving hen ziet als persoon en niet als hun ziekte en ruimte geeft aan de kwetsbaarheid. Ook is het nodig dat mensen met een psychische stoornis zelf zijn toegerust om met hun ziekte om te gaan in de samenleving.

Olivia van de Lustgraaf is initiatiefnemer en ambassadeur van Samen Sterk tegen Stigma: "Ik vind het heel belangrijk dat de vooroordelen over mensen met psychische aandoeningen verdwijnen. De voorwaarde om te groeien en te herstellen, is om iemand te zien voor wie hij is; met al zijn mogelijkheden en talenten. Het vergt een omslag in ons denken om vanuit positieve waardering naar een ander te kijken. En daar is scholing hard voor nodig".

Meer informatie: kijk op www.samensterktegenstigma.nl, bel met 033 – 303 21 00 of stuur een e-mail naar info@sststigma.nl

Rehabilitatie en Individuele Rehabilitatie Benadering (IRB)

De Individuele Rehabilitatie Benadering (IRB) volgens het Center for Psychiatric Rehabilitation van de Boston Universiteit (V.S.) bevordert herstel en participatie van mensen met een beperking. Herstel kent vier aspecten: herstel van gezondheid, herstel van identiteit, herstel van dagelijks functioneren en herstel van rolfunctioneren. Rehabilitatie ondersteunt de laatste twee.

Leergang IRB: Experttraining – Stichting Rehabilitatie '92

- Voor wie:** hulpverleners en andere medewerkers die patiënten begeleiden. Je moet beschikken over een HBO-denkniveau en Engelstalige literatuur kunnen lezen
- Duur:** 20 lesdagen van 10.00 tot 17.00 uur, verspreid over een jaar. De totale studiebelasting, inclusief supervisie, is 560 uur
- Kosten:** € 5.500 voor individuele deelnemers.
Er geldt een korting als er meerdere deelnemers vanuit een organisatie worden aangemeld.
De training wordt in principe incompany verzorgd en kost dan € 52.000 voor tien deelnemers.

De opleiding is er op gericht deelnemers te leren werken met de Individuele Rehabilitatie Benadering (IRB) op individueel niveau. Je leert werken met de uitgangspunten en de techniek van de IRB. Na afloop van de opleiding kun je alle basismodules zelfstandig in je eigen werkomgeving toepassen. Heb je alle onderdelen met succes afgerond, dan ontvang je een certificaat.

Meer informatie en aanmelden:

stuur een e-mail naar info@rehabilitatie92.nl

Leergang IRB: Vlugge Variant rehabilitatie – Stichting Rehabilitatie '92

- Voor wie:** groepen medewerkers binnen instellingen waar reeds gewerkt wordt met de IRB: als opfriscursus, als bijscholingscursus en als oriëntatiecursus
- Duur:** 4 dagen van 10.00–17.00 uur
- Kosten:** incompany prijs € 8.495
(maximaal 14 deelnemers). Prijs bij open aanbod per deelnemer € 995

In samenwerking met Altrecht GGZ heeft Rehabilitatie'92 de training "Vlugge Variant rehabilitatie" ontworpen. Dit is een praktische training waarin je leert een snellere variant van de IRB-methodiek toe te passen, in relatief eenvoudige IRB-trajecten. Doelen zijn:

- leren behouden van overzicht in het rehabilitatieproces,
- leren gericht te blijven op de kern van rehabilitatie,
- leren van basale rehabilitatievaardigheden om relatief eenvoudige IRB-trajecten met patiënten te kunnen uitvoeren.

Er wordt gewerkt aan de hand van de rehabilitatie Wizard. Heb je alle onderdelen met succes afgerond, dan ontvang je een bewijs van deelname.

Meer informatie en aanmelden:

stuur een e-mail naar info@rehabilitatie92.nl

Saskia Hartog, coördinator e-learning Parnassia Academie –
"Van en met elkaar leren staat centraal bij alle
scholingsinterventies herstelgerichte zorg".

Intranet: <http://intranet.academie.parnassiabavogroep.nl>
Website: www.parnassia-academie.nl

Parnassia Academie regio Haaglanden

Dadelplein 1
2552 DS Den Haag

Parnassia Academie regio Noord-Holland

Oude Parklaan 123
1901 ZZ Castricum

Parnassia Academie regio Rijnmond

Prins Constantijnweg 48-54
3066 TA Rotterdam

Parnassia Academie | Beter worden in je vak

De Parnassia Academie is de opleidings-, onderzoeks- en kennisorganisatie voor alle medewerkers van de Parnassia Groep.

Je kunt er terecht voor:

- stages en complete beroepsopleidingen
- trainingen, cursussen, e-learning en e-colleges
- coaching en supervisie
- referaatbijeenkomsten en symposia
- advies en ondersteuning bij onderzoek
- GGZ-nieuws en vakliteratuur.

Of je nu in de zorg werkt, de bedrijfsvoering of het management: professionaliseren blijft belangrijk. Met als resultaat: betere zorg voor onze patiënten.

Vragen over stages?

Stagebureau
T 088 – 35 70337
E stagebureau@parnassiagroep.nl

Vragen over scholing?

Bedrijfsscholing
T 088 – 35 70300
E bedrijfsscholinghaaglanden@parnassiagroep.nl

Vragen over wetenschappelijk onderzoek?

Wetenschappelijk Onderzoek
T 088 – 35 70226
E wetenschappelijkonderzoek@parnassiagroep.nl

Vragen over vakliteratuur?

Bibliotheek
T 088 – 35 70370
E bibliotheek@parnassiagroep.nl